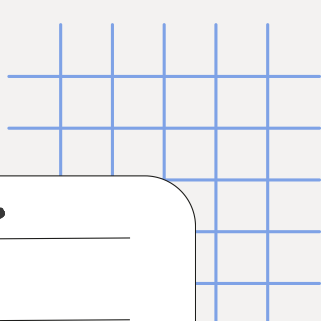

Samen groeien door contact

Samenwerking basisonderwijs en gehandicaptenzorg

Waarom deze samenwerking?

In een inclusieve samenleving telt iedereen mee. Toch is het contact tussen kinderen en mensen met een beperking vaak beperkt. Dit is jammer — want juist op jonge leeftijd leren kinderen open te staan voor verschillen en overeenkomsten.

Door deze samenwerking geven we kinderen een belangrijke boodschap mee: iedereen er mag zijn en iedereen gezien mag worden.

Wat brengt het:

Door structurele samenwerking tussen basisscholen en zorginstellingen kunnen we zorgen voor:

- Een bijdrage aan een samenleving waarin iedereen telt. Dit begint lokaal.
- Kinderen leren dat iedereen er mag zijn en iedereen gezien mag worden.
- Leerlingen krijgen de kans om in de praktijk te leren over diversiteit, zorg en verantwoordelijkheid.
- Cliënten ervaren betrokkenheid en verbinding met de maatschappij

* **Begrip, inclusie & ontmoeting**

* **Leren van én met elkaar**

* **Versterking van zorg & onderwijs**

Activiteiten

Begin klein, maar denk groot...

Een eerste stap kan simpel zijn: samen een boek lezen of koekjes bakken. Vanuit vertrouwen kan dit uitgroeien tot een structurele samenwerking.

Voorbeelden van activiteiten: samen muziek maken - knutselen - voorlezen - een spel op het schoolplein of in de gymzaal - tuinproject - samen koken - samen een feestdag vieren

Gastles

Wanneer mogelijk wordt een gastles gegeven in de klas als kennismaking tussen de kinderen en een client. Hier is ruimte voor uitleg en vragen.

Samen maken we van inclusie iets wat je *doet*, niet alleen iets waar je over praat.

SAMENWERKING BASISCHOOL EN GEHANDICAPTENZORG

TIPS VOOR HET OPZETTEN VAN EEN SAMENWERKING

Begeleiders - Leerkrachten

TIPS VOOR LEERKRACHTEN

BASISSCHOOL

Kijk naar je thema's en lessen:

Plan een activiteit rondom een bestaand thema zoals “zorg voor elkaar”, “burgerschap”, “mensenrechten” of “anders zijn”. Zo sluit de samenwerking aan op je lesdoelen.

Betrek je team en directie:

Neem je collega's mee in je idee. Maak duidelijk wat de meerwaarde is voor de kinderen en hoe het past binnen de onderwijsvisie.

Zoek contact met een zorginstelling:

Leg contact met een instelling in de buurt en kijk of deze openstaat voor samenwerking.

Zorg voor voorbereiding in de klas:

Bereid je leerlingen voor met verhalen, filmpjes of gesprekken over diversiteit en inclusie. Zo creëer je veiligheid en nieuwsgierigheid. Maak bijvoorbeeld een mindmap over de gehandicaptenzorg. Waar denken de leerlingen aan?

Creëer vaste momenten:

Door herhaling (bijvoorbeeld elke maand) ontstaat echte verbinding. Eén losse activiteit is mooi, maar regelmaat zorgt voor impact.

TIPS VOOR BEGELEIDERS

GEHANDICAPTENZORG

Zoek contact met school:

Vraag of er een basisschool in de buurt openstaat voor samenwerking. Begin eventueel bij een school die je kent of waar kinderen van een collega heengaan.

Breng je cliënten in beeld:

Kijk wie het leuk en haalbaar vindt om met kinderen in contact te zijn. Bespreek dit samen, eventueel met ouders of vertegenwoordigers.

Wees eerlijk over grenzen én mogelijkheden:

Geef duidelijk aan wat cliënten wel en niet kunnen. Transparantie voorkomt teleurstellingen en misverstanden.

Vertel het verhaal van de cliënt:

Laat kinderen zien dat mensen met een beperking óók talenten, interesses en dromen hebben. Een persoonlijk verhaal maakt impact.

TIPS VOOR BEIDEN

SAMEN

Begin klein, maar denk groot.

Een eerste stap kan simpel zijn: samen een boek lezen, een plantje poten, koekjes bakken of aansluiten bij een viering. Laat het uitgroeien vanuit vertrouwen tot een structureel programma.

Maak duidelijke afspraken.

Spreek af wie verantwoordelijk is voor communicatie, vervoer, begeleiding en evaluatie.

Wees geduldig.

Het kan even duren voor iedereen zich comfortabel voelt. Gun jezelf en de ander de tijd.

Betrek ouders

Informeer ouders en verwanten over het doel van de samenwerking. Nodig hen eventueel uit om mee te helpen

Vier successen.

Maak foto's, hang iets op in de klas of instelling, laat kinderen vertellen aan hun ouders. Zo wordt zichtbaar wat er gebeurt — en dat inspireert anderen.

5 Van idee naar samenwerking in 5 stappen

Verkenning

01

- Denk na over waarom je dit wilt. Wat wil je bereiken?
- Bekijk welke thema's binnen je school of organisatie aansluiten bij inclusie en ontmoeting
- Informeer je team en peil enthousiasme

Vind een partner in de buurt

02

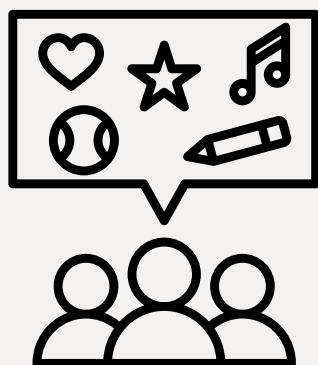
- Zoek een basisschool of zorginstelling in je wijk of gemeente
- Begin met een telefoontje of korte kennismaking

Tip: houd het eerste gesprek informeel. Drink koffie, leer elkaar kennen, praat vooral over mogelijkheden

Ontwerp samen een activiteit

03

- Wanneer mogelijk: start met een gastles in de klas
- Kies een laagdrempelige activiteit die past bij beide doelgroepen (voorlezen, muziek maken, koken, tuinieren)
- Spreek af wie wat doet: begeleiding, locatie, vervoer, materialen.
- Bepaal datum en tijd, houd het kort en overzichtelijk

Tip: betrek een kleine groep kinderen en cliënten voor een pilot

Uitvoeren en beleven

04

- Laat het gewoon gebeuren. Perfect hoeft het niet te zijn. Echt contact is het belangrijkste.
- Zorg voor een veilige sfeer: benoem wat er gebeurt en geef ruimte voor vragen en emoties.

Evalueren en doorgroeien

05

- Hoe is het gegaan? Wat vonden kinderen, cliënten en ouders ervan?
- Wat werkte goed? Wat kon beter?
- Bespreek of je het structureel wil maken (bijv. maandelijks of per thema).
- Denk groter: samen een weekproject, excursie, feest of tentoonstelling?

TIP:

Sluit aan bij bestaande feestdagen of momenten: kinderboekenweek, nationale voorleesdagen, buitenspeeldag, pannenkoekendag, world cleanup day

8

TIPS VOOR EEN GASTLES *KENNISMAKING MET DE DOELGROEP*

1

Betrek kinderen actief

- Begin met een eenvoudige uitleg over wat gehandicaptenzorg is en waarom het zo belangrijk is. Maak het toegankelijk door bijvoorbeeld te zeggen: 'Er zijn mensen die soms hulp nodig hebben bij dingen die voor ons normaal zijn, zoals lopen, praten of eten.'
- Vraag kinderen of ze zelf mensen kennen met een beperking, bijvoorbeeld uit de familie, buurt of vriendengroep. Laat ze daarover vertellen.
- Laat kinderen vragen stellen. Benadruk dat er geen 'domme' vragen zijn.
- Laat (als dit mogelijk is) de kinderen vragen stellen aan de client zelf.

2

Leg gedrag en communicatie uit

- Geef uitleg over communicatie: Kinderen kunnen het soms lastig vinden om te begrijpen waarom iemand niet op de "normale" manier communiceert (bijvoorbeeld door te praten). Leg uit dat mensen met een (ernstig meervoudige) beperking soms andere manieren hebben om te communiceren.
- Kijk naar lichaamstaal: Leer de kinderen te letten op non-verbale communicatie.
- Ondersteunende communicatie: geef voorbeelden van andere vormen van communicatie en vraag welke zij gebruiken in het dagelijks leven. Dit is al veel meer dan zij zich soms beseffen: lichaamstaal, gebarentaal, pictogrammen (dagindeling klas), visuele verwijzers (verkeersborden). Benoem ook technologie zoals (oogbestuurde) spraakcomputers en speciale apps. En laat dit evt. zien.

3

Gebruik voorbeelden uit het dagelijks leven

- Maak vergelijkingen met eigen ervaringen: help de kinderen om zich voor te stellen hoe het zou zijn om een beperking te hebben, bijvoorbeeld door te vragen: "wat zou je doen als je een dag niet kan praten?" Dit maakt het gemakkelijker voor kinderen om zich in te leven. Hoe zouden ze hier mee omgaan?

4

Maak het zichtbaar

- Gebruik visuele hulpmiddelen: denk aan foto's, video's of voorwerpen die de kinderen kunnen helpen om meer begrip te krijgen van de zorg en de cliënt.
- Laat eenvoudige zorgmomenten zien: als het mogelijk is kan je een aantal zorgmomenten laten zien, zoals hulp bij drinken of het ondersteunen bij mobiliteit. Dit maakt het concreet voor kinderen. Sluit bijvoorbeeld aan bij het fruitmoment in de klas.

5

Laat kinderen het zelf ervaren

- Laat kinderen zelf ervaring opdoen: Moedig kinderen aan om samen te werken in kleine groepjes of met een partner, bijvoorbeeld door middel van een spelletje waarbij ze een taak moeten uitvoeren met een beperking (met je ogen gesloten iets tekenen, iets duidelijk maken zonder te praten).
- Kijk naar mogelijkheden voor inclusief speelmateriaal: bijvoorbeeld buitenspeelgoed zoals een Wheelyrider. Laat de kinderen zelf ervaren hoe toegankelijk het schoolplein of schoolgebouw is met een rolstoel

6

Zie de persoon, niet alleen de beperking

Mensen zijn meer dan hun beperking: Leg uit dat iedereen, net als zichzelf, interesses, voorkeuren en talenten heeft. Deel verhalen en vraag naar overeenkomsten; "Wie houdt er ook van zwemmen, tekenen, muziek?" Laat ze bijvoorbeeld hun favoriete muziek of eten benoemen. Laat ze ervaren welke overeenkomsten er zijn.

7

Creëer nieuwsgierigheid & respect

- Zorg voor een open sfeer: Het is belangrijk dat kinderen zich vrij voelen om vragen te stellen en tegelijkertijd leren hoe ze respectvol kunnen communiceren.
- Stel kinderen gerust als ze zich ongemakkelijk voelen bij bepaalde situaties. Legt uit dat het oké is om nieuwsgierig te zijn en dat ze hun vragen mogen stellen.

8

Zorg voor een goede afsluiting

- Positieve afsluiting: sluit af met een boodschap over het belang van inclusie, respect en vriendschap. Iedereen mag er zijn en iedereen mag gezien worden.
- Vraag een terugkoppeling: Wat vonden de kinderen interessant? Wat zouden ze nog willen weten? Wat nemen ze mee?

Voorbeelden van vragen om te stellen in de klas

Wat zou jij doen als je iets niet kon doen, zoals rennen, praten of dingen onthouden?

KEN JIJ IEMAND MET EEN BEPERKING?

Veel kinderen kennen iemand met een beperking. Vaak weten we dit niet van elkaar. Laat de kinderen hier kort iets over vertellen.

Wat betekent het voor jou om gezond te zijn?

Hoe denk je dat iemand zich voelt als je niet kan praten?

Hoe zou jij proberen te praten met iemand die niet kan praten?

Heb je weleens iemand gezien die lichaamstaal gebruikt om iets duidelijk te maken?

Waarom denk je dat het belangrijk is om iemand te helpen die niet alles zelf kan?

WAT ZIE JE AAN...?

Deze vraag laat kinderen bewust kijken naar de ander? Vaak zullen ze niet eens afwijkende uiterlijke kenmerken benoemen, maar juist de overeenkomsten. Geef uitleg over de oorzaak van opvallendheden of uiterlijke kenmerken.

Wat denk je dat ... leuk vindt om te doen?

Als je een uitvinding zou mogen doen om het leven voor mensen met een beperking makkelijker te maken. Wat zou je dan uitvinden?

Wat denk je dat zorgprofessionals doen in de gehandicapten-zorg?

Wat zou je nu doen als je iemand tegenkomt met een beperking?

Wil je **meer informatie** en voorbeelden over het opzetten van een samenwerking tussen onderwijs en zorg? Kijk dan [hier](#)